

Ярошенко Т.М.

доцент, кандидат філософських наук,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, 79000
E-mail: yaroshent@gmail.com

ЕТИКА СУЧАСНОСТІ: ФЕНОМЕН ГІБРИДИЗАЦІЇ

Рубрика: *СУСПІЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ: міждисциплінарний аспект*

Мова статті: українська

Анотація: Здійснено спробу цілісного концептуального підходу до розуміння сучасної етики. Особливу увагу приділено аналізу та характеристиці сучасності; змісту, головній проблематиці, тенденціям етики сьогодення; гібридизації – типовому явищу як сучасної доби, так і етики. Досліджено ментальні та соціокультурні особливості сучасної доби; наголошено на явищах кризи, конфліктах, гострих суперечностях тощо. Визначено, що сьогодення на внутрішньому рівні людини корелюється з почуттями незахищеності, станами гострої напруженості, незадоволення, дисгармонії, амбівалентності, болем і стражданням. Зроблено узагальнення про наявність патологічних, небезпечних процесів у сфері духовного та цивілізаційного життя українця. Акцентовано увагу на тому, що нашому теперішньому буттю-етосу відповідають переважно характеристики неприроднього, механічного, оманливого, які викликають аналогії з несправжнім життям, де людина не відчуває себе, в якому вона – не господар. Аналіз сьогодення дозволив змоделювати сучасне розуміння етики, виокремити її специфіку та завдання. Зосереджено увагу на вагомості вивчення феномену межовості. Розкрито подвійні смислові конструкції поняття “межовість”, значення понять “межа” та “між”, діалектичні властивості розподільчого та об’єднувального характеру. Наголошено на необхідності набути нового досвіду, готовності до розширення меж персональної свідомості, здатності виходити за межі своєї індивідуальної обмеженості (розуміння етики як “досвід меж та експерименту”), активності у площині соціальних зв’язків, сфері “між” (інтерсуб’єктних зв’язків), активного творення спільного життєвого простору. Аргументовано, що етика сучасної доби позиціонує себе і як сутнісно філософська сфера знання, і як міждисциплінарна наука, що плідно розвивається у площині взаємодії з іншими ділянками знання. Простежено новітні напрями міждисциплінарних досліджень етики (концепції логотерапії, блокадної етики, вагонеткології тощо). Привернуто увагу до проблем українського соціуму. Наголошено на підриві морально-етичних основ суспільного фундаменту, відриві соціально-економічної та політичної сфер від морально-етичних основ культури, укоріненні корупції, методів прихованого насильства, зокрема, маніпуляції, провокації, спекуляції, явищ шельмування, підміни, фабрикування подвійної реальності. Наголошено, що одним з головних викликів для вітчизняного сьогодення є процеси гібридизації, тому потребує особливої уваги та додаткового вивчення сам феномен і поняття, яке його визначає. Виокремлено сучасні явища морально-етичної патології: негативну сугестію, фейк і троллінг, акцентовано на їхній спорідненості з гібридизацією, природою демонічного. Запропоновано авторське визначення гібридизації, що включає специфіку смислів сугестії, фейку, троллінгу та демонічного. Підкреслено, що поява, поширення та посилення дії таких феноменів свідчить про маргіналізацію етики в Україні та необхідність відродження її оздоровчої здатності. Для оздоровлення українського суспільства та модернізації етики запропоновано відродження та сучасне використання етичних концептів, що можуть слугувати як маркери, зокрема, “етос – домівка”, “етос – благо-устрій”; зроблено наголос на їхніх органічних, співприродних людині формах організації порядку та безпеки, задоволення людських потреб у пошуках щастя. З метою передання суперечливої повноти напружених, амбівалентних ситуацій і кращої орієнтації у проблемах розмежування та єдності українського соціуму запропоновано використання додаткового концепту “межовість” з конструктами подвійного значення “межа” та “між”.

Ключові слова: етика, сучасність, домівка, криза, страждання, межовість, міждисциплінарність, гібрид, фейк, троль, сугестія, потворне, оздоровлення.